

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม*

The Development of Learning Achievement in the Subject of Buddhism
of Mathayomsuksa 5 Students in Khwaoraisuksa School,
Maha Sarakham Province

พระมหาวิทิต อภิภูณโณ, วิทยา ทองดี และปาณจิตร์ สุขุมารย์
Phramaha Watit Ahipunno, Vitthaya Thongdee and Panachit Sukumarn
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: watit900@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคามที่มีประสิทธิภาพ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังใช้ชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 ห้อง จำนวน 185 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยกลุ่มได้ห้อง 5/3 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) ชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ

*ได้รับบทความ: 30 มิถุนายน 2566; แก้ไขบทความ: 20 ธันวาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 20 ธันวาคม 2566

Received: June 30, 2023; Revised: December 20, 2023; Accepted: December 20, 2023

(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระ t (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาชุดฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีประสิทธิภาพ 86.20/89.35
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. นักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้ชุดแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับพึงพอใจมากในทุกด้านเมื่อจำแนกเป็นด้านพบว่า เนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริงมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด และด้านกิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ เป็นด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ; ประสิทธิภาพ; ผลสัมฤทธิ์

Abstract

The objectives of this research were to: 1) develop a set of Skill training set the subject of Buddhism under the Social Studies, Religion and Culture Department of Mathayomsuksa 5 Students in Khwaoraisuksa School, Maha Sarakham Province with an effectiveness 80/80; 2) compare the learning achievement before and after learning of Buddhism under Social studies, Religion and Culture Department of Mathayomsuksa 5 Students in Khwaoraisuksa School, Maha Sarakham Province; 3) study student satisfaction after using the Buddhism skills training set. Social studies learning group Religion and culture of Mathayom 5 students at Khwao Rai Suksa School Maha Sarakham Province is quasi-experimental research (Quasi-Experimental Research) population of 5th grade students, 5 rooms, 185 people, the sample group was obtained by a specific random method (Simple Random Sampling). Mathayomsuksa 5 Students in Khwaoraisuksa School, Maha Sarakham Province from five rooms. The sample group was Room 5/3 with 39 students obtained by simple random sampling by using the classroom as a group unit. The tool used in the research was a set of skill exercises, an achievement test, and a satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were: Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation, and t-test (dependent).

The research results were as follows:

1. Development of a skills training kit for the Buddhism subject Social studies learning group Religion and culture of Mathayom 5 students at Khwao Rai Suksa School Maha Sarakham Province Effective 86.20/89.35.
2. Students who study using the Buddhist course skill exercises have higher scores after studying than before with statistical significance at the 0.05 level.
3. Students are satisfied with using the skill training set at a very satisfied level in all aspects. When classified into areas, it was found that The content taught is modern and practical and has the highest level of satisfaction. And the aspect of fun and interesting learning activities was the aspect with the lowest average.

Keywords: A Set of Skill Exercises; Effectiveness; Achievement

1. บทนำ

พระพุทธศาสนาและวิถีชีวิตของคนไทย มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่นมาทุกยุคทุกสมัย พระพุทธศาสนามีบทบาทในการอบรมสั่งสอนศีลธรรม ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมพัฒนากล่อมเกลাজิตใจ สร้างทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อวัฒนธรรมไทยให้เกิดแก่ประชาชนพลเมืองด้วยดีตลอดมา พระพุทธศาสนามีหลักสูตรที่มุ่งสอนให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตามเป็นคนดี สามารถควบคุมกาย วาจา ใจ และเกิดกระบวนการพัฒนาในด้านต่างๆ ในทางประวัติศาสตร์ชาวไทยได้นับถือศาสนาพุทธต่อเนื่องตลอดมา ส่วนในด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันกลมกลืนกับหลักความเชื่อและหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 1)

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทุกด้านอย่างรวดเร็ว จากการพัฒนาประเทศในช่วงเวลาที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า สังคมไทยได้มุ่งเน้นความเจริญทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม และให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดิ่งงามลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิต และความสัมพันธ์กับผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม มีพฤติกรรมเลียนแบบ ส่งผลให้ควมมีคุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมลดน้อยลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 9)

จากข้อมูลที่น่าเสียดายมาแล้วข้างต้น สะท้อนถึงสภาพของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่มาก ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หล่อหลอมชีวิตทางสังคมให้กับเยาวชนนั้นยังขาดประสิทธิภาพในการดำเนินการและขาดการบูรณาการร่วมกัน

พ่อแม่ผู้ปกครองอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เนื่องด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจบีบบังคับทำให้ต้องแก่งแย่งแข่งขันกันทำมาหากินเพื่อความอยู่รอด จนมองข้ามความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุตรหลานของตน ในส่วนสถาบันการศึกษาก็พบว่า หลักสูตรการเรียนการสอนขึ้นพื้นฐานทุกระดับชั้นยังขาดการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะ และคุณลักษณะของพลเมืองที่ดีให้กับนักเรียน นักศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบแบบแผน (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2552, หน้า 1)

ปัจจุบันการเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ จึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดี เก่ง มีสุข ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างผู้เรียนให้ไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยจะต้องคำนึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการเรียนรู้และบูรณาการจัดการเรียนการสอนกับการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ให้เป็นกระบวนการเดียวกัน ผู้สอนจะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอน และใช้ชุดฝึกทักษะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา และนำผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนามาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน กระบวนการพัฒนาทักษะจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเครื่องมือการเรียนรู้ติดตัวไปตลอดชีวิต เพราะการเรียนรู้ด้วยกระบวนการพัฒนาทักษะ จะฝึกให้ผู้เรียนรู้จักตนเองแสวงหาเหตุผลหรือศึกษาหาความรู้อย่างมีแผนงานที่เป็นระบบน่าเชื่อถือได้ของงานอยู่เสมอเมื่อมีปัญหาสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้ง

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและทั้งนี้ยังเป็นสาระพื้นฐานที่มุ่งปลูกฝังผู้เรียนมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม โดยนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะ มาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งเป็นวิธีการที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้โดยให้ผู้เรียน ได้มีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน นักเรียนสามารถนำความรู้ ความสามารถไปประยุกต์ใช้ได้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2544, หน้า 7)

ผู้วิจัยจึงสนใจนำเอาชุดฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในการใช้ชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) เพื่อทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 ห้อง จำนวน 185 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย กลุ่มได้ห้อง 5/3 จำนวน 39 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นการใช้ชุดแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น ดังนี้ 1) ชุดแบบฝึกทักษะวิชาพระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ชุดแบบฝึกทักษะ โดยใช้เวลาในการทดลองรวม 8 ชั่วโมง ได้แก่ ชุดแบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่อง พุทธประวัติ 2 ชั่วโมง ชุดแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา 2 ชั่วโมง ชุดแบบฝึกทักษะที่ 3 เรื่อง ศาสนิกชนตัวอย่าง 2 ชั่วโมง ชุดแบบฝึกทักษะที่ 4 เรื่อง ชาดก 2 ชั่วโมง 2) โดยในแต่ละชุดแบบฝึกทักษะ จะมีแบบฝึกหัด ใ้วัดผลระหว่างจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยชุดแบบฝึกทักษะ ที่ 1 เป็นแบบอัตนัย 4 ข้อ ชุดแบบฝึกทักษะที่ 2 เป็นแบบอัตนัย 10 ข้อ ชุดแบบฝึกทักษะที่ 3 เป็นแบบอัตนัย 10 ข้อ ชุดแบบฝึกทักษะที่ 4 เป็นแบบอัตนัย 10 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนาใช้ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ พระสาวก ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 4 หน่วย จำนวน 80 ข้อ คะแนนเต็ม 80 คะแนน ใช้เวลาในการทำ 10 นาที โดยเป็นแบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ หลังใช้ชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนาแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้ชุดแบบฝึกทักษะ รายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด, ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจมาก, ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง, ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย, ระดับ 1 หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด การแปลความหมายของคะแนนเพื่อรวมคะแนนของแต่ละคน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 100)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้ 1) วิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดแบบฝึกทักษะ ผลสำเร็จทั้งด้านกระบวนการและผลลัพธ์เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีความหมายคือ $E_1/E_2 = 80/80$ ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำชุดฝึกหัดได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 คือ เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ หาค่าเฉลี่ย E_1 และ E_2 2) วิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้การประเมินก่อนและหลังการเรียนการหาข้อวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test dependent การประเมินก่อนและหลังเรียน 3) วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา ตามแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติที่ใช้หาคุณภาพของชุดแบบฝึกทักษะ รายวิชาพระพุทธศาสนา วิเคราะห์หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดแบบฝึกทักษะกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างชุดแบบฝึกทักษะ กับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าชุดแบบฝึกทักษะ ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าชุดแบบฝึกทักษะ ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าชุดแบบฝึกทักษะ ไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่นำมาใช้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.50-1.00

วิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ 80/80 โดยหาค่า E_1 และ E_2 ใช้สูตร (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

คำนวณหาค่า 80 ตัวแรก โดยใช้สูตร E_1

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนที่ได้จากชุดกิจกรรมระหว่างเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

A แทน คะแนนเต็มของชุดกิจกรรมระหว่างเรียนทุกแผนรวมกัน

คำนวณหาค่า 80 ตัวหลัง โดยใช้สูตร E_2

$$E_2 = \frac{\sum X}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum F$ แทน ผลรวมคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) เป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของแต่ละข้อ

R แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำข้อสอบ

2) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอิงเกณฑ์ของ Brennan ค่าอำนาจจำแนกที่หาโดยวิธีนี้เรียกว่า ดัชนีบี (B-Index หรือ Brennan Index) ใช้สูตร (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ	B แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	U แทน	จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	L แทน	จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	N ₁ แทน	จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์
	N ₂ แทน	จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

3) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Lovett (สมบัติ ทำยเรือคำ, 2553) ดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r _{cc} แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
	X _i แทน	คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน
	C แทน	คะแนนจุดตัดการผ่านเกณฑ์
	$\sum X_i$ แทน	ผลรวมของคะแนนนักเรียนทุกคน

4) วิเคราะห์ความพึงพอใจโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายตามเกณฑ์ (Rating Scale) มี 5 ระดับ

4. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขาไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะ วิชาพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขาไร่ศึกษา ประสิทธิภาพของกระบวนการ E₁ เท่ากับ 86.20 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E₂ เท่ากับ 89.35 ดังนั้น ชุดแบบฝึกทักษะ วิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขาไร่ศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E₁/E₂) เท่ากับ 86.20/89.35 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 50.12 และค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 71.48 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน และจากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากใช้ชุดแบบฝึกทักษะ วิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่หลังจากใช้ชุดแบบฝึกทักษะ วิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านเนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริง ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ ด้านสื่อการสอนมีความน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.51) ด้านครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.51) และ ด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.66)

5. อภิปรายผลการวิจัย

รายงานผลการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ ประวัติพระสาวก สาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษามหาสารคาม โดยการใช้ชุดแบบฝึกทักษะทางการเรียนมีข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ชุดแบบฝึกทักษะทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ ประวัติพระสาวก สาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ ร้อยละ 86.20/89.35 หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกทักษะทั้ง 4 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.20 และนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 89.35 แสดงว่าแบบฝึกทักษะทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ ประวัติพระสาวก สาวิกา ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ อินพุม (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา

ประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปรือน้อย โดยใช้แบบฝึกทักษะทางการเรียน พบว่า 1) แบบฝึกทักษะทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยจัดทำและค้นคว้ามีประสิทธิภาพ 86.98/82.38 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับไทยสูงขึ้นร้อยละ 82.38 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รำพึง งามตา (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) ชุดการสอน เรื่องการดำรงชีวิตของพืช 2) ข้อสอบวัดความรู้พื้นฐานก่อนเรียน 3.ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนไว้ที่ 80/80 จากการศึกษา พบว่าชุดการสอนที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพ 89.58/83.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พุทธประวัติ ประวัติพระสาวก สภาสงฆ์ ศาสนิกชนตัวอย่างและชาดก คิดเป็นร้อยละ 50.12/71.48 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะสามารถพัฒนาทักษะทางการเรียน เข้าใจได้ดี ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อาจเป็นเพราะว่า แบบฝึกทักษะและแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มีขั้นตอนการสร้างตามหลักและแนวทางในการจัดทำเป็นอย่างดี ผ่านการตรวจและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนั้น เนื้อหาสาระ จุดประสงค์ กิจกรรมต่างๆ ตลอดจนรูปแบบวิธีการของแบบฝึกทักษะ มีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน จากสาเหตุดังกล่าวทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของผสมพร ประจันตะเสน (2550) ได้ศึกษาการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของไทย ของนักเรียนชั้น ม.1/3 โรงเรียนบ้านกร่างวิทยาคม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน โดยใช้ ชุดฝึกการเรียน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้น ม.1/3 จำนวน 15 คน มีค่าเฉลี่ยการประเมินโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยภาพรวมดีขึ้น และมีผลการเรียนหลังการใช้ชุดแบบฝึกหัดดีกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างเป็นฐาน แสดงให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและจำได้แม่นยำขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรมีการจัดศูนย์แหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาให้มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของพนัส ตองการพานิช (2561, หน้า 31-44) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องชุดการสอนนิตและการใช้ดนตรีประกอบเพื่อพัฒนาการ

เรียนการสอนเครื่องกระทบ โดยใช้สื่อการสอนดนตรีประกอบกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยการดนตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ที่ลงเรียนวิชาเครื่องกระทบพื้นฐานจำนวน 16 คน พบว่า 1) ได้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพที่ดีสามารถนำไปใช้ปรับพื้นฐานได้ 2) ค่าเฉลี่ยคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยจากแบบทดสอบหลังการทดลอง ($M = 76.75$, $S.D. = 11.72$) มีค่าเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทดลอง ($M = 32.00$, $S.D. = 18.41$)

3. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้ชุดแบบฝึกทักษะวิชาพระพุทธศาสนา ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่หลังจากใช้ชุดแบบฝึกทักษะ วิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเขวไร่ศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ พึงพอใจมาก ($\bar{x} = 4.33$, $S.D. = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจเรียงตามลำดับมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านเนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริง ($\bar{x} = 4.57$, $S.D. = 0.50$) รองลงมา คือ ด้านสื่อการสอนมีความน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.53$, $S.D. = 0.51$) ด้านครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ($\bar{x} = 4.47$, $S.D. = 0.51$) และ ด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ ($\bar{x} = 3.90$, $S.D. = 0.66$) และสอดคล้องกับงานวิจัยพระอธิการมาวิน จันทมโม (อ้วนจี้) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมโดยใช้พุทธวิธีการสอน เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม จังหวัดนครพนม พบว่า การพัฒนาชุดการสอน โดยใช้พุทธวิธีการสอน เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม พบว่า นักเรียนมีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับเบญจศีลเบญจธรรม จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน นักเรียนมีความเข้าใจในหลักเบญจศีลเบญจธรรมพอปานกลาง และเมื่อได้ทดสอบหลังจากที่ได้ทำการเรียนการสอนแล้ว พบว่า นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในหลักเบญจศีลเบญจธรรมมากยิ่งขึ้น สามารถตอบแบบทดสอบ อธิบายหรือบรรยายในหลักธรรมได้เป็นอย่างดี 2. การพัฒนาชุดการสอน โดยใช้พุทธวิธีการสอน เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม หลังจากที่ได้ผ่านการจัดการเรียนการสอนแล้ว ทำให้ทราบถึงความ พึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการจัดการเรียนรู้โดยพุทธวิธีการสอน เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกๆ ด้าน เมื่อเรียงลำดับตามความพึงพอใจแล้ว นักเรียนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับ กิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาสาระเข้าใจง่าย และการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด พระอธิการมาวิน จันทมโม (อ้วนจี้) (2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชนก นัยเจริญ (2564, หน้า 1-13) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกผลึกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการวิจารณ์วรรณกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 55 คน ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่

ใช้ในการทดลองเป็นชุดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบตถกถิกและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการวิจารณ์วรรณกรรม และแบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการเรียนรู้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที่ พบว่าชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ความสามารถในการวิจารณ์วรรณกรรมของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ระดับมากที่สุด ขวัญชนก นัยเจริญ (2564, หน้า 1-13)

แนวทางการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะพบว่า ควรมีการจัดเตรียมเนื้อหารายวิชาให้เหมาะสมกับนักเรียน เน้นประโยชน์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีการบูรณาการให้สอดคล้องกับพื้นฐานความรู้และความต้องการของผู้เรียนโดยมีแบบฝึกทักษะเป็นฐาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดแทรกกิจกรรมการเรียนการสอนหรือสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ควรหาเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายและเป็นปัจจุบันทั้งการประยุกต์สื่อการเรียนการสอนและเนื้อหาของการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และวัยของผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเรียนการสอนหรือสรุปการเรียนการสอน เพื่อเป็นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและเป็นข้อตกลงของห้องเรียนในการเรียนการสอน วางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย พร้อมทั้งติดตามนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไข และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1.1 สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ให้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเรียนที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นแสดงความเป็นตัวของนักเรียนออกมา

1.2 สถานศึกษาควรลดภาระงานอื่น ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานสอนของครู เพื่อให้ครูได้มีเวลาในการเตรียมเนื้อหา สื่อ และรูปแบบการสอนใหม่เพื่อพัฒนานักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากงานวิจัยมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นหลัก ดังนั้นครูผู้สอนควรเตรียมอินเทอร์เน็ตให้พร้อมต่อการเรียนการสอน เพื่อความสนุกและต่อเนื่องในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ

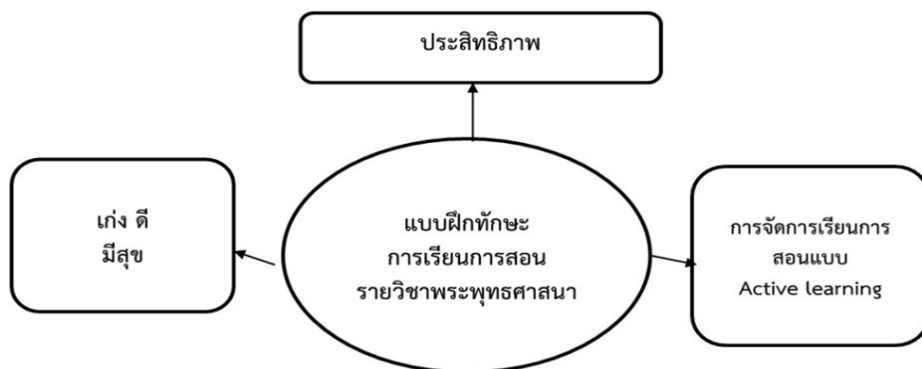
2.2 จากผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ครูจึงควรนำแบบฝึกทักษะไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้จะ

ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการในด้านวิชาพระพุทธศาสนาที่สูงขึ้น

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

หลังจากที่นักเรียนได้รับการเรียนการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะ รายวิชาพระพุทธศาสนา ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกทักษะในการเรียนการสอนของนักเรียน ก่อนที่จะได้รับการเรียนการสอนโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนา ส่งผลให้นักเรียนที่รับการเรียนการสอน โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะรายวิชาพระพุทธศาสนาและได้พัฒนาพฤติกรรมในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเก่งคือผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์มีการเรียนสูงขึ้น มีความรู้ความสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตัวเอง เป็นผู้ที่ไม่รู้ใฝ่เรียนดี คือ มีพฤติกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียนที่ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทำงานเป็นทีม และยอมรับกฎและกติกา เคารพกฎหมาย เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และมีสุข คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุขในการดำเนินชีวิต มีความสุข รับมือกับอารมณ์ รับมือกับแรงกดดันได้ และปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ครูได้ชุดแบบฝึกทักษะวิชาพระพุทธศาสนา หรือเป็นตัวอย่างในการพัฒนาชุดแบบฝึกทักษะต่อไปได้ โรงเรียนได้แนวทางในการพัฒนาชุดการสอน และแนวทางในการจัดแบบ Active learning โดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). *การพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- _____. (2546). การจัดการการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ขวัญชนก นัยเจริญ. (2564). การพัฒนาชุดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนแบบตกลูกเพื่อส่งเสริมความสามารถในการวิจารณ์วรรณกรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 49(3), 1-13.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์ วิจัย, 5(1), 7-20.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ผสมพร ประจันตะเสน. (2550). การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของไทย ของนักเรียนชั้น ม.1/3 โรงเรียนบ้านกว้างวิทยาคม ปีการศึกษา 2550 จำนวน 15 คน โดยใช้ชุดฝึกการเรียนรู้ 2550. (รายงานการวิจัย). พิษณุโลก: โรงเรียนบ้านกว้างวิทยาคม.
- พนัส ต้องการพานิช. (2561). ชุดการสอนโน้ตและการใช้ดนตรีประกอบเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเครื่องกระทบ. วารสารดนตรีรังสิต, 13(2), 31-44.
- พระอธิการมาวิน จันทมโม (อ้วนจี). (2561). การพัฒนาชุดการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรมโดยใช้พุทธวิธีการสอนเรื่อง เบญจศีลเบญจธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านผึ่งวิทยาคม จังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์ กรุป แมเนจเม้นท์.
- ราฟิง งามตา. (2558). การสร้างชุดการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิไลลักษณ์ อินพุม. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์กับประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีอาณาเขตติดต่อกับไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปรือน้อย โดยใช้แบบ ฝึกทักษะทางการเรียน. (รายงานการวิจัย). ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โรงเรียนบ้านปรือน้อย.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.